

**Inkubator innowacji społecznych TransferHUB
od edukacji do zatrudnienia**

KARTA INNOWACJI

Temat, w którym działał inkubator	Przejście z systemu edukacji do aktywności zawodowej
Nazwa inkubatora (lidera)	Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych
Nazwa innowacji	Rozgwiżdza edukacji i rozwoju - droga do rynku pracy i życia społecznego osadzonych w Areszcie Śledczym w Warszawie na Grochowie
Innowator	Fundacja Dom Kultury
Problem, na który odpowiada pomysł	Innowacja odpowiada na realne potrzeby osadzonych w ich konkretnej sytuacji i przygotowuje je na wielu płaszczyznach do powrotu do społeczeństwa i do wejścia na rynek pracy.
Kto może skorzystać z rozwiązania? - odbiorcy innowacji	Kobiety osadzone w więzieniu w aresztach śledczych i innych ośrodkach penitencjarnych.
Kto może skorzystać z rozwiązania? - użytkownicy innowacji	Zakłady karne, areszty śledcze, ośrodki poprawcze, wychowawcy w więzieniach i aresztach.
Na czym polega innowacja? - zwięzły opis innowacji	Innowatorka testowała pomysł na wspieranie młodych kobiet osadzonych w zakładach karnych, które przygotowują się do wyjścia na wolność i powrotu na rynek pracy. Program zakładał, że każda osoba otrzyma jednocześnie wielowymiarowe wsparcie: zarówno psychologiczne, jak i szkoleniowe, doradcze oraz organizacyjne. Innowatorka sprawdzała, na ile takie rozwiązanie zwiększa szanse uczestniczek testowania na znalezienie swojego miejsca na rynku pracy po odzyskaniu wolności.
Elementy modelu - produkty końcowe innowacji	Opis modelu wsparcia kobiet osadzonych w zakładach karnych w kontekście wracania na rynek pracy „Rozgwiżdza” – składający się na skrypt i archiwum z załącznikami w formie dokumentów tekstowych.

Prawa autorskie	<p><i>Właścicielem autorskich praw majątkowych do niniejszego Utworu jest Skarb Państwa – Ministerstwo Rozwoju. W celu uzyskania prawa do korzystania z autorskich praw majątkowych do niniejszego Utworu dla dowolnego celu, również komercyjnego, należy zwrócić się o przyznanie licencji na wykorzystanie tych praw do ich właściciela. Licencja ta zostanie udzielona nieodpłatnie.</i></p> <p><i>Rozpowszechniając lub publicznie wykonując niniejszy Utwór lub jakiegokolwiek utwór zależny, licencjobiorca jest zobowiązany zachować w stanie nienaruszonym wszelkie oznaczenia związane z prawno-autorską ochroną Utworu oraz zapewnić, stosownie do możliwości używanego nośnika lub środka przekazu oznaczenie, a w przypadku utworu zależnego, oznaczenie wskazujące na wykorzystanie Utworu w utworze zależnym (np. "francuskie tłumaczenie Utworu Twórcy," lub "koncepcja na podstawie Utworu Twórcy").</i></p> <p>Stan prawny na 31 maja 2019 r.</p> <p><i>Twórcy i Twórczynie: mgr Magdalena Wertyńska, mgr Justyna Domasłowska Szulc, mgr Elżbieta Wrona</i></p>
-----------------	---

Inkubator innowacji społecznych TransferHUB od edukacji do zatrudnienia jest częścią projektu „TransferHUB – generowanie, wsparcie grantowe i inkubacja innowacji społecznych. Przejście z systemu edukacji do aktywności zawodowej”, który realizują: Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych w partnerstwie z PwC Sp. z o.o. oraz Fundacją Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” w ramach programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, finansowanego z Funduszy Europejskich.

Model innowacji społecznej

Rozgwiadza edukacji i rozwoju

Droga do rynku pracy i życia społecznego osadzonych w Areszcie Śledczym w Warszawie na Grochowie

Innowatorki społeczne:

mgr Magdalena Wertyńska

mgr Justyna Domałowska Szulc

mgr Elżbieta Wrona

Wstęp

Koncepcja merytoryczna, metodologiczna oraz organizacyjna testowania projektu ROZGWIAZDA EDUKACJI I ROZWOJU [RER] - droga do rynku pracy i życia społecznego. Projekt dla Osadzonych w więzieniu w Areszcie Śledczym Warszawie Grochowie oraz wnioski z jego testowania

Niniejsze opracowanie jest opisem projektu innowacji zrealizowanym przez Fundację Dom Kultury w ramach konkursu grantowego TransferHUB od edukacji do zatrudnienia, jest częścią projektu „TransferHUB – generowanie, wsparcie grantowe i inkubacja innowacji społecznych. Przejście z systemu edukacji do aktywności zawodowej”, który realizują: Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych w partnerstwie z PwC Sp. z o.o. oraz Fundacją Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” w ramach programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, finansowanego z Funduszy Europejskich.

Charakterystyka kobiet odbywających karę pozbawienia wolności

Obecnie w jednostkach penitencjarnych przebywa około 2800 kobiet. Kary odbywają w 4 zakładach karnych: w Grudziądzu, Czersku, Krzywańcu i Lublińcu oraz licznych wydzielonych oddziałach dla kobiet przy zakładach karnych i aresztach śledczych przeznaczonych dla mężczyzn. Liczba osadzonych kobiet stanowi ok 4% wszystkich skazanych, ale od kilku lat systematycznie wzrasta.

Analizując wiek, należy zauważyć, że najmniejsze grupy to młode kobiety do 18 roku życia, ponieważ tylko w wyjątkowych sytuacjach kodeks karny pozwala na sądenie nieletniej, jak osoby dorosłej. Druga najmniej liczna grupa, to najstarsze kobiety powyżej 67 roku życia. Najbardziej liczne są grupy kobiet w wieku 22-30, 31-39 oraz 41-50 lat. Przebywając w izolacji penitencjarnej człowiek jest pozbawiony znamion pozwalających określić status społeczny. Dotyczy to pozycji, jak również tożsamości społecznej.

Badacze zajmujący się zagadnieniem funkcjonowania kobiet w izolacji, zwracają szczególną uwagę na dolegliwości, z jakimi borykają się kobiety pozbawione wolności. Pierwszą i najważniejszą z nich (z uwagi na wrażliwość i delikatność natury kobiecej) jest potrzeba miłości, w tym także miłości macierzyńskiej (Pełka - Sługocka, 1969; Niedworok, 1988; Gordon, 1990). W tak specyficznym miejscu, jakim jest zakład karny, u kobiet widoczniej niż u mężczyzn przejawia się tęsknota i miłość do dzieci pozostawionych na wolności. W wielu przypadkach dopiero w sytuacji uwięzienia zaczynają doceniać kluczową wartość macierzyństwa jednocześnie zastanawiając się nad przyszłością: swoich dzieci i swoją. U kobiet odbywających karę pozbawienia wolności występuje nieustanny lęk i niepokój związany z możliwością rozbicia rodziny, a także perspektywa odejścia męża lub partnera życiowego, co nierzadko powoduje poczucie samotności, beznadziejności i brak poczucia bezpieczeństwa, które w znacznym stopniu przyczyniają się do kształtowania ogólnej niekorzystnej atmosfery i wzajemnych stosunków w zakładzie karnym.

Kolejną dolegliwością wynikającą z faktu przebywania w zakładzie karnym i pozbawieniem wolności jest nieumiejętność wspólnego życia w zbiorowości. Występuje ona z niejednorodnym nasileniem w różnych jednostkach penitencjarnych i uzależniona jest od ogólnie panującej atmosfery i stanu zaludnienia. W życiu społecznym, jak i w sytuacji obcowania z innymi ludźmi obowiązuje niepisana zasada zachowania odpowiedniego dystansu przestrzennego, który związany jest między innymi z potrzebą zachowania wzajemnego szacunku oraz z potrzebami biologiczno - fizjologicznymi człowieka. Przestrzeganie w warunkach izolacji tej zasady jest niemożliwe, a w takiej sytuacji „... ztraca się poczucie odrębnej osobowości, a skupienie na małej przestrzeni wielu osób tej samej płci i w mniej więcej tym samym wieku wywołuje dodatkową dolegliwość psychiczną – utratę poczucia własnej odrębności, poczucia wartości i anonimowości” (Kolarczyk, Kubiak, Wierzbicki, 1984). Rezultatem tego

są nieuchronne konflikty, do których dochodzi między kobietami a to znacznie utrudnia przystosowanie do życia w więzieniu. Z tą dolegliwością związana jest także totalność instytucji, jaką niewątpliwie jest więzienie, a która posiada pełną kontrolę nad wszystkimi aspektami życia jednostki. Kontrola ta, zdaniem E. Goffmana (1975) ma dwojaką postać i występuje jednocześnie ze strony personelu więziennego, jak i ze strony współwięźniów. Publiczne obnażanie szczególnie kobiet, ma niekorzystny wpływ stawiając jednocześnie w trudnych sytuacjach i powodując zawężenie sfery osobistej i znaczne rozszerzenie sfery publicznej.

Inną przytaczaną w literaturze dolegliwością, związaną z sytuacją uwięzienia jest niemożliwość pełnego zaspokojenia przez skazane kobiety potrzeb związanych z ich higieną osobistą. Bardzo istotną kwestią, na której kobiety koncentrują swoją uwagę jest ich wygląd zewnętrzny. Niedbałe ubranie, brak makijażu szczególnie wpływają na złe samopoczucie. Zgodnie z wcześniejszymi regulacjami prawnymi skazani - w tym także kobiety - nosili mundury więzienne, zbaraniano im korzystania z kosmetyków a wprowadzenie indywidualnych elementów tj. pranie i prasowanie nie było mile widziane – powodowało to znaczny dyskomfort i jednocześnie utrudniało prowadzenie działalności wychowawczej, która miała na celu wdrożenie kobiet do utrzymania ładu, porządku i czystości (Kolarczyk, Kubiak, Wierzbicki, 1984). Obecnie sytuacja przedstawia się inaczej. Kobiety mogą nosić własne ubranie, długie włosy i dowolnie je upinać, używać kosmetyków, malować się, a to w znacznym stopniu przyczynia się do polepszenia ich samopoczucia.

Istotnym zagadnieniem w tak trudnej sytuacji jest ich nieumiejętność rozładowania napięcia, które z jednej strony umożliwiłoby odprężenie psychiczne, a drugiej natomiast zmniejszyło dolegliwość związaną z beczynnym przebywaniem w celi. Jednym z takich sposobów są robotki ręczne - często i chętnie wykonywane przez kobiety.

Odłączenie kobiet skazanych na karę pozbawienia wolności od środowiska społecznego, w którym żyły i rozwijały się pociąga za sobą jak widać znaczną liczbę dolegliwych konsekwencji. Poza utratą prestiżu społecznego następuje także całkowita zmiana systemu pełnionych przez nich dotychczasowych ról społecznych z jednoczesną koniecznością przyjęcia oraz wyuczenia się nowych, przypisanych przez system społeczny więźniów. W skutek utrudnionego bądź też całkowicie niemożliwego osobistego kontaktu nie tylko z bliskimi osobami, ale także z rzeczami w wyniku, czego pewnym zmianom i przewartościowaniu ulegają formy realizacji więzi emocjonalnych. Deprywacji ulegają potrzeby: miłości, przyjaźni, afiliacji, bezpieczeństwa, a także potrzeby życia seksualnego. Jednocześnie bardzo poważnie ograniczona zostaje możliwość zaspokojenia potrzeby samorealizacji, podejmowania decyzji oraz tworzenia nowych wartości. W takiej sytuacji pojawiają się także poczucie samotności, bezradności wobec przeszkód uniemożliwiających prawidłowe zaspokojenia podstawowych potrzeb (Muszyńska, 1976).

Dolegliwość kary pozbawienia wolności jest inaczej odczuwana przez kobiety i mężczyzn, co do tego zgodni są wszyscy badacze (por. Pełka-Sługocka, 1969; Muszyńska, 1976). Wyniki badań M. Rudnika (1964) wskazują, że przebiega wzrastającym ruchem falowym, dodatkowo nie ustępuje i może doprowadzić do stanów apatii. Ograniczony kontakt z dziećmi oraz najbliższymi negatywnie wpływa na samopoczucie osadzonych. Kobiety boją się rozbitcia rodziny, rozpadu małżeństwa. Takie zachowanie związane jest z dwoma aspektami. Po pierwsze kobiety nawiązują silniejsze związki emocjonalne z najbliższymi, drugi związany jest bardzo silną identyfikacją roli matki i żony. Z powyższych powodów ciągle odczuwają stres, w szczególności tuż przed zwolnieniem, ponieważ dodatkowo nie są pewne, czy ich sytuacja życiowa nie uległa zmianie (Machel, 2003).

Specyficzne uwarunkowania biopsychiczne i społeczne kobiet pozwoliły dokonać pewnych odstępstw od polityki penitencjarnej, przyjętej wobec ogólnej populacji osadzonych.

Wyjątek taki stanowią kwestie związane z klasyfikacją i zasadą indywidualizacji wykonywania kary pozbawienia wolności o czym mówi jedynie art. 87 k.k.w.

„§ 1. Kobiety pozbawione wolności odbywają karę odrębnie od mężczyzn.

§ 2. Skazana kobieta odbywa karę w zakładzie karnym typu półotwartego, chyba że stopień demoralizacji lub względy bezpieczeństwa przemawiają za odbywaniem kary w zakładzie karnym innego typu.

§ 3. Kobiecie ciężarnej lub karmiącej zapewnia się opiekę specjalistyczną.

§ 4. W celu umożliwienia matce pozbawionej wolności sprawowania stałej i bezpośredniej opieki nad dzieckiem organizuje się przy zakładach karnych domy dla matki i dziecka, w których dziecko może przebywać na życzenie matki do ukończenia trzeciego roku życia, chyba że względy wychowawcze lub zdrowotne, potwierdzone opieką lekarza lub psychologa, przemawiają za oddzieleniem dziecka od matki albo za przedłużeniem lub skróceniem tego okresu. Decyzje w tym zakresie wymagają zgody sądu opiekuńczego.

§ 5. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze zarządzenia, tryb przyjmowania, w sytuacji o której mowa w § 4, dzieci matek pozbawionych wolności do domów matki i dziecka przy zakładach karnych oraz zasady organizowania i działania tych placówek”.

Jak wynika z powyższego przy wykonywaniu kary pozbawienia wolności przez kobiety należy uwzględnić ich właściwości psychofizyczne oraz potrzebę podtrzymania lub/ i utrwalenia więzi uczuciowej z rodzinami, a w szczególności z małoletnimi dziećmi (M. Marczak, K. Mirosław- Nawrocka, 2016). Dlatego też istotnym jest aby działania readaptacyjne zwłaszcza dla kobiet były prowadzone w sposób uwzględniający wyżej opisane czynniki. Należy także pamiętać że polski system penitencjarny funkcjonuje zgodnie z zasadą - za przestępstwo dokonane musi być wymierzona kara. Kara natomiast ma być współmierna do zawinienia, powinna zapobiegać powrotności do przestępstwa czyli zawierać aspekt prewencji indywidualnej oraz ogólnej.

Przepisy kodeksu karnego wykonawczego oraz regulaminu kary pozbawienia wolności nakładają obowiązek na jednostki penitencjarne do określonych procedur związanych z opuszczeniem zakładu karnego przez osadzonego. Przede wszystkim chodzi o pomoc w pokonywaniu przeszkód, z którymi osadzony nie potrafi sobie poradzić. Zgodnie z art. 164 i 165 kodeksu karnego wykonawczego osadzony powinien zostać przygotowany do życia po zwolnieniu w okresie 6 miesięcy przed ukończeniem wykonywania kary, jednakże w wielu przypadkach podejmowane działania są nieskuteczne, istnieje silna potrzeba rozwiązań systemowych. Podejmuje często mało skuteczne działania a rozwiązań systemowych jest nie wiele.

Działania penitencjarne nie przynoszą oczekiwanych rezultatów, w Polsce odnotowuje się dużą powrotność do przestępstwa. Wiadomo również, że osadzeni po wyjściu na wolność mają trudności w adaptacji do warunków wolnościowych – stanowi o tym Raport Najwyższej Izby Kontroli pt. Readaptacja społeczna skazanych na wieloletnie kary pozbawienia wolności 27.10.2015 r. Służba Więzienna dokłada wszelkich starań, aby proces resocjalizacji zakończył się sukcesem, jednak często nie uzyskuje się oczekiwanych rezultatów.

Od 2011 roku liczba wszystkich programów realizowanych przez Służbę Więzienną wzrosła z 3860 do 8185 w roku 2015. W roku 2016, można zauważyć znaczny spadek programów w porównaniu z rokiem poprzednim o 1218 programów. Jednak liczba programów nie jest wyznacznikiem sukcesu procesu resocjalizacji. Można stwierdzić, że proponowane programy oddziałują na poszczególne deficyty, jednak rzadko kiedy proponowane są kompleksowe działania.

Należy także podkreślić, że istnieje stałe zapotrzebowanie na działania resocjalizacyjne, edukacyjne i terapeutyczne. To właśnie często organizacje pozarządowe odpowiadają na to zapotrzebowanie proponując kompleksowe działania. Ponadto wszystkie zajęcia prowadzone są przez osoby z zewnątrz, co jest dodatkowym atutem.

Służba Więzienna szczególnie ceni sobie współpracę ze środowiskiem zewnętrznym w zakresie przygotowywania programów. Organizacje zewnętrzne mają większą swobodę w ich konstruowaniu. Co istotne często programy te są finansowane ze środków pozyskiwanych przez organizacje, co nie obciąża budżetu jednostek.

OGÓLNY OPIS PROJEKTU

I. ROZGWIAZDA EDUKACJI I ROZWOJU [RER] - droga do rynku pracy i życia społecznego – istota projektu, etiologia powstania

RER jest kompleksowym, zindywidualizowanym programem wsparcia kobiet osadzonych w jednostkach penitencjarnych, wspierającym je w procesie przygotowania do wolności i powrocie na rynek pracy.

RER powstał w odpowiedzi na potrzeby samych osadzonych będących podopiecznymi Fundacji Dom Kultury [FDK], która prowadzi zajęcia w różnych zakładach karnych [ZK], od ponad 8 lat, a w Areszcie Śledczym w Warszawie - Grochowie od 2011 r. Programy prowadzone przez Fundację wyposażały skazane w nowe umiejętności społeczno-kulturalne i praktyczną wiedzę. Nie przygotowywały ich jednak do życia na wolności. Projekt RER miał za zadanie wypełnić tę lukę, przygotowując uczestniczki do postawienia pierwszych kroków po wyjściu z więzienia. Objął skazane, które do zakończenia wyroku miały 3 lata. Dawało to pewną gwarancję, że nie będą one objęte wcześniejszym zakończeniem kary (2 lata), nie wejdą w program wolnościowy (przepustki) i nie będą przeniesione na oddział półotwarty – co uniemożliwiłoby im udział do zakończenia RER.

RER jest kontynuacją działań społeczno-edukacyjnych Fundacji Dom Kultury prowadzonych w Areszcie Śledczym w Warszawie Grochowie od 2011 r. Doświadczenia FDK, jako organizacji pozarządowej działającej w ZK, są podstawowym elementem projektu oraz jednym z warunków jego powodzenia. FDK jest dobrze znana zarówno osadzonym jak i pracownikom Służby Więziennej [SW] oraz Centralnemu Zarządowi Służby Więziennej [CZSW]. Wszystkie wymienione instytucje i osoby darzą FDK zaufaniem i szacunkiem. Umożliwia to realizowanie kolejnych projektów oraz współpracę z osadzonymi i pracownikami SW.

RER zakłada wsparcie dla kobiet w 3 obszarach, realizowanych w trzech etapach:

I psychologiczno-społeczny,

II kompetencji zawodowych i rynku pracy- doradztwa zawodowego,

III formalno-informacyjnym (wykłady eksperckie).

Zadaniem trenerów jest przeprowadzenie skazanych przez kolejne etapy, tak aby lepiej funkcjonowały w życiu społecznym i zawodowym. Konstrukcja projektu zakłada, że kolejny etap jest kontynuacją poprzedniego.

Cele projektu

Głównym celem ROZGWIAZDY EDUKACJI I ROZWOJU jest przygotowanie kobiet osadzonych w Areszcie Śledczym w Warszawie Grochowie, czyli uczestniczek programu, do wyjścia na wolność, tak aby wróciły do życia społecznego i na rynek pracy.

W związku z rozbudowaną strukturą projektu, podział na trzy etapy, cel główny został rozbity na cele główne i szczegółowy poszczególnych etapów.

Cel główny I etapu psychologiczno- społecznego to zwiększenie wiedzy uczestniczek o sobie i otworzenie się na pracę nad sobą oraz poznanie siebie w relacji z grupą:

Cele szczegółowe I etapu:

- wzrost świadomości zasobów i deficytów własnych,
- wzrost świadomości własnej sprawczości,
- zwiększenie umiejętności w zakresie i przekuwania deficytów w zasoby
- wzrost wiedzy w zakresie umiejętności społecznych i osobistych
- wzrost kompetencji dotyczących sposobów prawidłowego komunikowania się, rozwiązywania konfliktów
- wzmocnienie praktycznych umiejętności ułatwiających codzienne funkcjonowanie w życiu na wolności
- przedstawienie uczestniczkom obiektywnego obrazu ich samych - uświadomienie im możliwości, jakie będą miały po wyjściu z jednostki penitencjarnej.

Cel głównym etapu II kompetencji zawodowych i rynku pracy- doradztwa zawodowego jest zwiększenie wiedzy uczestniczek na temat swoich predyspozycji oraz preferencji zawodowych i poruszania się na rynku pracy.

Cele szczegółowe II etapu:

- zdobycie przez trenerów wiedzy z zakresu doświadczenia zawodowego i umiejętności uczestniczek
- wzrost wiedzy uczestniczek o rynku pracy
- wzrost wiedzy uczestniczek na temat aplikowania o pracę i miejsc, gdzie jej szukać
- wzrost umiejętności uczestniczek związanych z tworzeniem CV i listu motywacyjnego oraz z tym, jak je dostosować do ogłoszenia
- wzrost umiejętności związanej z przygotowaniem się do rozmowy o pracę
- wzmocnienie uczestniczek w przygotowaniu planu zawodowego i szkoleniowego
- zdobycie przez trenerów wiedzy z zakresu doświadczenia zawodowego i umiejętności uczestniczek
- wzrost wiedzy uczestniczek o rynku pracy
- wzrost wiedzy uczestniczek na temat aplikowania o pracę i miejsc, gdzie jej szukać

Cel główny III etapu formalno- informacyjnego to dostarczenie uczestniczkom wiedzy na temat praw i obowiązków obywatelskich oraz roli wielu służb wspierających powrót do wolności:

Cele szczegółowe III etapu:

- wzrost wiedzy o prawach i obowiązkach obywateli
- wzrost wiedzy o prawach i obowiązkach pracownika
- zwiększenie wiedzy o instytucjach publicznych
- wzrost wiedzy nt roli kuratora sądowego
- wzrost wiedzy nt roli służby więziennej w procesie postpenitencjarnym
- wzrost wiedzy dot. przemocy i działań antyprzemocowych
- wzrost wiedzy o uzależnieniach i terapii.

II. Zastosowanie projektu ROZGWIAZDA EDUKACJI I ROZWOJU

Projekt ROZGWIAZDA EDUKACJI I ROZWOJU [RER] - droga do rynku pracy i życia społecznego może być zastosowany wyłącznie w jednostkach penitencjarnych, przeznaczonych zarówno dla kobiet, jak i mężczyzn.

Model musi być realizowany zgodnie z poniższymi wytycznymi.

Grupa

Projekt powinien być prowadzony z grupą spełniającą określone poniżej wymogi. Rekrutacja grupy musi być przeprowadzona we współpracy z wychowawcami ZK.

Uczestniczki muszą spełniać poniższe warunki formalne i nieformalne:

- kara, która nie przekracza 8 lat pozbawienia wolności*
- czas do opuszczenia zakładu karnego nie dłuższy niż 3 lata*
- aktywność w ZK - podejmowanie pracy, uczestnictwo w zajęciach i programach resocjalizacyjnych odbywających się na terenie ZK*
- chęć współpracy i pracy nad sobą*
- dobrowolny udział w projekcie.*

Procedura doboru grupy

Proces rekrutacji do projektu RER powinien być prowadzony dwuetapowo. Pierwszy - po spełnieniu formalnych przesłanek, w ścisłej współpracy z wychowawcą należy dokonać wstępnej rekrutacji uczestniczek. Wszystkie zaprosić na spotkanie informacyjne, na którym dowiedzą się o celu i założeniach proponowanych działań. Należy podkreślić ich dobrowolny udział w projekcie i możliwość wycofania się. Jednak końcowy rys otrzymają tylko te uczestniczki, które regularnie biorą udział w zajęciach. Drugi etap - po zadeklarowaniu udziału w projekcie powinno się zorganizować spotkanie dla uczestniczek, na którym będą miały możliwość poznania trenera prowadzącego [TP] oraz trenerów poszczególnych modułów i zajęć.

Zaleca się, aby grupa liczyła od 15 do 18 osób. Wiek uczestniczek nie jest istotny, ale zaletą jest, jeśli grupa jest zróżnicowana wiekowo. Umożliwia to wymianę doświadczeń między nimi oraz poznanie innego punktu widzenia. Trzeba mieć na uwadze, że ostateczny dobór grupy zostanie dokonany przez ZK na podstawie przedstawionych przez organizację wytycznych (opis szczegółowy w procedurze wejścia do ZK).

Analiza cech społeczno- demograficznych uczestniczek

Innowacja ROZGWIAZDA EDUKACJI I ROZWOJU z założenia miała być skierowana do kobiet w wieku maksymalnie 29 lat. Z powodu specyfiki miejsca, jakim jest więzienie, Fundacja zdecydowała się objąć programem uczestniczki, z którym pracuje od lat. Organizacja uzyskała na to zgodę Grantodawcy.

Po wstępnych konsultacjach i spotkaniu informacyjnym, do udziału w projekcie zaproszono 19 kobiet odbywających karę pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w Warszawie Grochowie.

Analizie poddano wszelkie dane socjodemograficzne oraz te, informujące o karierze przestępczej. Poniżej scharakteryzowano wszystkie uczestniczki, w jako pierwsze tzw. Uczestniczki kluczowe.

Uczestniczki kluczowe

Uczestniczka 1

Pierwszy raz karana, 24 lata, panna, 1 dziecko, wykształcenie podstawowe, miasto, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, wymiar kary 2 lata pozbawienia wolności, ukończyła projekt

Uczestniczka 2

Recydywistka penitencjarna, 26 lat, panna, nie posiada dzieci, wykształcenie gimnazjalne, miasto, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, łączny wymiar kary 7 lat; nie ukończyła programu (marcu 2018 roku została przeniesiona do ZK w Lublińcu)

Uczestniczka 3

Pierwszy raz karana, 23 lata, panna, dwoje dzieci, wykształcenie gimnazjalne – niepełne, miasto, Pobytu w jednostkach opiekuńczo – wychowawczych: od 17 r.ż przez 8 miesięcy przebywała w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym, z uwagi na zaniedbania obowiązków szkolnego, rozboje oraz kradzieże, wymiar kary 2 lata pozbawienia wolności, ukończyła projekt.

Kluczowe Uczestniczki to kobiety młode, posiadające niskie wykształcenie. Dwie pierwszy raz karane, jedna recydywistka penitencjarna. Pochodzą z miast. Wszystkie są pannami, dwie posiadają dzieci (Uczestniczka 1- jedno, Uczestniczka 3- dwoje).

Dwie posiadają kary 2 lat pozbawienia wolności, jedna karę długoterminową, wyrok łączny 7 lat pozbawienia wolności. Tylko jedna z kluczowych uczestniczek przebywała wcześniej, jako nieletnia, w placówce resocjalizacyjnej. Dwie z trzech ukończyły projekt, natomiast jedna- Uczestniczka 2, w marcu została przeniesiona do Zakładu Karnego w Lublińcu do oddziału terapeutycznego dla kobiet uzależnionych od substancji psychoaktywnych lub substancji psychoaktywnych.

Uczestniczka 4

Pierwszy raz karana, 34 lata, mężatka, 1 dziecko, wykształcenie średnie, miasto, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, wymiar kary 1 rok 6 miesięcy, ukończyła projekt

Uczestniczka 5

Recydywistka penitencjarna (wielokrotna), 36 lat, panna, dwoje dzieci, wykształcenie podstawowe, miasto, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, łączny wymiar kar 6 lat i 2 miesiące, ukończyła projekt

Uczestniczka 6

Recydywistka penitencjarna, 33 lata, mężatka, brak dzieci, wykształcenie średnie, miasto, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, łączny wymiar kar 9 lat 4 miesiące, ukończyła projekt

Uczestniczka 7

Pierwszy raz karana, 42 lata, panna, 1 dziecko, wykształcenie średnie, miasto, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, wymiar kary 3 lata, ukończyła projekt

Uczestniczka 8

Pierwszy raz karana, 41 lat, rozwiedziona, brak dzieci, wykształcenie średnie, miasto, łączny wymiar kar 2 lata 6 miesięcy, ukończyła projekt

Uczestniczka 9

Pierwszy raz karana, 35 lat, rozwiedziona, 1 dziecko, wykształcenie średnie, miasto, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, wymiar kary 2 lata 3 miesiące, ukończyła projekt

Uczestniczka 10

Recydywistka penitencjarna, 55 lat, panna, dwoje dzieci, wykształcenie średnie, miasto, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, wymiar kary 2 lata, ukończyła projekt

Uczestniczka 11

Recydywistka penitencjarna, 31 lat, panna, dwoje dzieci, wykształcenie zasadnicze zawodowe-kucharz, wieś, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, łączny wymiar kary 2 lata 8 miesięcy, ukończyła projekt

Uczestniczka 12

Pierwszy raz karana, 58 lat, panna, 1 dziecko, wykształcenie zasadnicze zawodowe-krawiec, wieś, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, wymiar kary 8 lat, ukończyła projekt

Uczestniczka 13

Pierwszy raz karana, 32 lata, panna, nie posiada dzieci, wykształcenie podstawowe, wieś, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, łączny wymiar kary 2 lata 90 dni, ukończyła projekt

Uczestniczka 14

Pierwszy raz karana, 38 lat, mężatka, 1 dziecko, wykształcenie podstawowe, wieś, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, wymiar kary 1 rok, ukończyła projekt

Uczestniczka 15

Recydywistka penitencjarna, 55 lat, panna, dwoje dzieci, wykształcenie podstawowe, miasto, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, łączny wymiar kary 4 lata, nie ukończyła projektu

Uczestniczka 16

Recydywistka penitencjarna, 41 lat, panna, nie posiada dzieci, wykształcenie podstawowe, miasto, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, łączny wymiar kary 1 rok 180 dni, nie ukończyła projektu

Uczestniczka 17

Pierwszy raz karana, 39 lat, mężatka, 3 dzieci, wykształcenie średnie, miasto, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, nie ukończyła projektu, wymiar kary 5 lat

Uczestniczka 18

Recydywistka penitencjarna, 40 lat, panna, dwoje dzieci, wykształcenie wyższe, miasto, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, nie ukończyła projektu, łączny wymiar kary 5 lat

Uczestniczka 19

Recydywistka penitencjarna, 36 lat, panna, 3 dzieci, wykształcenie średnie, miasto, nie przebywała w placówce resocjalizacyjnej jako nieletnia, ukończyła projektu, łączny wymiar kary 3 lata 5 miesięcy

Pozostałe uczestniczki to kobiety w wieku 31- 58 lat. Głównie panny, posiadające dzieci. Osiem z nich to recydywistki penitencjarne, część powraca do jednostek penitencjarnych regularnie. Nie wątpliwie stanowią wyzwanie dla wychowawców penitencjarnych w zakresie poszukiwania metod pracy penitencjarnej. Dlatego uzasadniony jest ich udział w innowacyjnym przedsięwzięciu jakim jest projekt RER. Głównie pochodzą z miast tylko cztery przed osadzeniem przebywały na wsi. Legitymują się średnim poziomem wykształceniem, choć wśród uczestniczek były również kobieta, po studiach wyższych, a pięć ukończyło tylko szkołę podstawową.

Specyfika pracy z grupą w izolacji penitencjarnej

Kodeks karny wykonawczy oraz regulamin wykonania kary pozbawienia wolności przewidują wiele odstępstw, które stosuje się w przypadku odbywania kary pozbawienia wolności przez kobiety. Zasadą generalną jest umieszczanie kobiet w zakładzie karnym typu półotwartego, jeśli stopień demoralizacji oraz względy bezpieczeństwa nie stanowią inaczej. Należy uwzględnić właściwości psychofizyczne i podtrzymywanie więzi z rodzinami, bliskimi oraz dziećmi, szczególnie jeśli są małoletnie. Istotne są również potrzeby związane z resocjalizacją i terapią.

Pracując z osobami pozbawionymi wolności należy mieć świadomość „wykruszania” się grupy. Potrzeby np. związane z koniecznością terapii są ważniejsze niż uczestnictwo w programie lub pobyt w

jednostce bliskiej miejscu zamieszkania. Czasami mają miejsce sytuacje nagłe, które powodują konieczność zmiany jednostki, np. dokonanie jakiegoś przewinienia i w ramach kary przeniesienie do innego zakładu. Aż w końcu same uczestniczki rezygnują, bo nie chcą kontynuować trudu pracy nad sobą.

Opis procedur uzyskania zgody na prowadzenie projektu w zakładzie karnym

Organizacja chcąca realizować RER w jednostce penitencjarnej musi wystąpić do Dyrekcji jednostki z formalną, pisemną prośbą. W prośbie należy określić:

- cel projektu,
- czas trwania,
- zakres działań,
- liczbę uczestniczek i warunki, które muszą spełniać,
- harmonogram projektu,
- sprzęty, które będą wykorzystywane w projekcie.

Po uzyskaniu zgody Dyrekcji wybranej jednostki penitencjarnej należy ustalić szczegóły projektu z działem penitencjarnym. Dni i godziny zajęć, osobę odpowiedzialną za kontakty i ustalenia z ramienia ZK, formę kontaktów. Koniecznie przez rozpoczęciem projektu należy omówić z działem penitencjarnym możliwość przeprowadzenia zajęć z wykorzystaniem Internetu.

Czas projektu

Czas trwania projektu to minimum 6 miesięcy, ale nie dłużej niż 8 miesięcy:

- czas trwania etapu I minimum 3,5 miesiąca maksimum 4 miesiące
- czas trwania etapu II minimum 1,5 miesiąca maksimum 2,5 miesiąca
- czas trwania etapu III minimum 1 miesiąc maksimum 1,5 miesiąca.

Długość etapów jest podana jako rekomendowana. Struktura projektu zawiera liczbę godzin i spotkań i to te wskaźniki są kluczowe do realizacji projektu. Najważniejszym wskaźnikiem jest liczba, kolejność i tematyka zajęć a nie czas trwania projektu.

Specyfika trenerów – kadra prowadząca proces wsparcia

Kadrę projektu dobiera organizacja prowadząca projekt i trener prowadzący. Warsztaty powinny być prowadzone przez organizację pozarządową, która ma doświadczenie w pracy ze skazanymi i współpracy z funkcjonariuszami Służby Więziennej i cieszy się zaufaniem obu grup. Nie jest wskazane, aby zajęcia były prowadzone przez funkcjonariuszy SW, osadzone często postrzegają funkcjonariuszy, w sposób stereotypowy dla uwięzionych sposób, najczęściej negatywny. Obawiają się, że informacje z zajęć zostaną wykorzystane przeciwko nim. Istnieje realna obawa, że podczas takich zajęć nie będą szczere. Natomiast zajęcia prowadzone przez NGO będą odbierane przez skazane jako autentyczne działanie na ich rzecz.

Niezbędnym jest aby projekt miał TRENERA PROWADZĄCEGO [TP] - osobę, która będzie odpowiedzialna za całość prowadzonych działań. TP jest osobą, która łączy organizację realizującą projekt, jednostkę penitencjarną, trenerów oraz uczestników projektu.

TP - jest koordynatorem projektu, organizatorem zajęć, zajmuje się kontaktami z działem penitencjarnym jednostki, kontaktuje się z organizacją wprowadzającą projekt, wpiera uczestniczki i trenerów odpowiada i rozwiązuje bieżące problemy i sprawy uczestniczek. To osoba, która nie boi się podejmować trudnych decyzji, reagować na zmiany sytuacji. Osoba ta powinna mieć bardzo wysokie kompetencje społeczne i interpersonalne. Musi być szczerą i prawdziwą. Trener prowadzący ma ciągły kontakt z trenerami prowadzącymi poszczególne zajęcia.

Trenerzy - muszą poza wysokimi kompetencjami w swoich dziedzinach, być także otwarci, empatyczni, wrażliwi społecznie, nieagresywni oraz pozbawieni uprzedzeń. Ważną kwestią jest też, aby trenerzy elastycznie reagowali na to co się dzieje w grupie i odpowiednio reagowali.

Trenerzy muszą mieć świadomość specyfiki grupy i miejsca warsztatów, a także muszą reagować na bieżącą sytuację w grupie.

Metody i techniki prowadzenia zajęć

Projekt realizowany jest na zasadzie pracy grupowej i wsparcia. Wszystkie warsztaty są aktywne, elastyczne i dostosowane do potrzeb osadzonych. Opierają się na zaangażowaniu i pracy uczestników. Są odpowiedzią na ich realne potrzeby, które sami zwerbalizowali i werbalizują w trakcie realizacji projektu. Zajęcia prowadzone są metodami aktywnymi i mediacyjnymi - trener nie narzuca gotowych rozwiązań, zadaje dużo pytań otwartych i moderuje grupę - to grupa szuka rozwiązań, podczas gdy trener kontroluje przebieg warsztatów, czasem musi "przewentylować grupę" (opanovać emocje w grupie, pozwolić uczestnikom rozładować je w sposób kontrolowany).

W pracy wykorzystywane są metody:

Pracy indywidualnej i grupowej, burza mózgów, dyskusja, wykład, prezentacja, praca z wykorzystaniem materiałów źródłowych.

Inne niezbędne zasoby do prowadzenia modelu

Do realizacji projektu niezbędne są także :

- laptop*
- rzutnik*
- materiały biurowe*
- flipchart*
- materiały drukowane*
- szczegółowe materiały opisane w scenariuszach projektu.*

III. OPIS INNOWACJI ROZGWIAZDA EDUKACJI I ROZWOJU (RER): ZAŁOŻENIA, CELE, PLAN CZASOWY, REKOMENDACJE

Podstawowym założeniem RER jest przygotowanie kobiet osadzonych w Areszcie Śledczym w Warszawie Grochowie, czyli uczestniczek programu, do wyjścia na wolność, tak aby wróciły do życia społecznego i na rynek pracy.

Innowacja pozwalała testować, czy RER przygotowuje osadzone w tym zakresie i wyposaża je w narzędzia do realizacji powyższych założeń.

I ETAP: PSYCHOLOGICZNO – SPOŁECZNY – ZAŁOŻENIA I CELE

Opis problemu

Nieprzystosowanie społeczne odnosi się do zaburzeń sfery emocjonalno - wolicjonalnej, behawioralnej i wreszcie osobowości. Przejawia się w postaci trudności w dostosowaniu się do uznanych norm społecznych, zadań życiowych, zaburzonej równowadze poznawczo – uczuciowej, wadliwie zintegrowanych postaw społecznych, nieprzestrzeganiu zasad moralnych, negatywnych lub nieadekwatnych reakcjach na zakazy i nakazy zawarte w przypisanych im rolach społecznych i złym samopoczuciu (J. Moleda, 2010). Jednym z podstawowych wyznaczników procesu socjalizacji człowieka jest środowisko społeczne, w którym się wychowuje. W ciągu całego swojego życia człowiek styka się z innymi ludźmi, którzy oddziałują na niego w sposób pośredni lub bezpośredni. Przez swój wpływ społeczeństwo przekazuje i wpaja jednostce wzory i reguły życia zawarte w szeroko rozumianej kulturze. W efekcie obserwowania, naśladowania, uczenia się osobistych doświadczeń tworzą się postawy społeczne, które wyrażają się w podejściu człowieka do określonych zjawisk, w gotowości do działania w określony sposób wobec przedmiotów, osób, instytucji lub samego siebie (Z. Kosyrz, 1997, s. 153).

Dlatego też pierwszy etap RER skoncentrowany jest na tym obszarze. Kolejność zajęć jest kluczowa - jest to etap otwierania i przygotowywania uczestniczek do następnych etapów. Dzięki pracy w tej kolejności i w różnych obszarach poznają same siebie na wielu płaszczyznach.

Założenia i cele I etapu:

Celem głównym I etapu RER jest zwiększenie wiedzy uczestniczek o sobie i otworzenie się na pracę nad sobą oraz poznanie siebie w relacji z grupą:

Cele szczegółowe:

- wzrost świadomości zasobów i deficytów własnych,
- wzrost świadomości własnej sprawczości,
- zwiększenie umiejętności w zakresie i przekuwania deficytów w zasoby
- wzrost wiedzy w zakresie umiejętności społecznych i osobistych
- wzrost kompetencji dotyczących sposobów prawidłowego komunikowania się, rozwiązywania konfliktów
- wzmocnienie praktycznych umiejętności ułatwiających codzienne funkcjonowanie w życiu na wolności
- przedstawienie uczestniczkom obiektywnego obrazu ich samych - uświadomienie im możliwości, jakie będą miały po wyjściu z jednostki penitencjarnej.

Organizacja I etapu

- zajęcia odbywają się 1 raz w tygodniu
- 7 modułów tematycznych w podziale na 14 sesji warsztatowych, każda po 3 godziny zegarowe
- łącznie 42 godziny

TEMATY POSZCZEGÓLNYCH MODUŁÓW W I ETAPIE

1. *Moduł wstępny: omówienie celu projektu, jego etapów, założeń, podziału projektu; przedstawienie uczestników i trenerów; wypełnienie testów.*

Cel zajęć: wprowadzenie do zajęć ; przekazanie założeń projektu, schematu i zasad pracy, przedstawienie informacji o trenerach, udzielenie odpowiedzi na bieżące pytania. Uczestnicy wypełniają testy określające ich kompetencje społeczne, poziom agresji, poziom i kierunek sprawczości.

2. *Moduł terapeutyczny: budowanie wewnętrznej siły uczestniczek, przekuwanie doświadczeń w zasoby i potencjał.*

Cel zajęć: otwarcie uczestniczek, przygotowanie grupy do pracy na zasobach i deficytach, zbudowanie atmosfery do pracy na trudnej materii, jaką jest psychika, nawyki, predyspozycje; oswojenie z terapeutą i terapią; przekuwanie deficytów w zasoby. Uczestniczki wypełniają test "obraz siebie", który opisuje ich postrzeganie samych siebie.

3. *Moduł praktycznego pisania: zajęcia z praktycznego pisania - jak i po co napisać tekst o sobie.*

Cel zajęć: przekazanie informacji, czym jest umiejętność sprawnego pisania, jak pisać i jak przekazywać informacje pisemne, aby były właściwie odbierane i sprawcze. Celem głównym jest zadanie dla uczestniczek - napisanie tekstu o sobie - poznajemy zarówno ich styl pisania, określamy typ "piszący lub mówiący", wyposażamy w kompetencje sprawnego pisania tekstów praktycznych: podanie, list motywacyjny, prośba, skarga, itp.

4. *Moduł arteterapeutyczny: sztuka jako terapia i narzędzie komunikacji, radzenia sobie z emocjami, nastrojami, nieograniczonej ekspresji.*

Cel zajęć: nieograniczona ekspresja, nauka korzystania z twórczości w celu wyrażania siebie, określania nastrojów, uwalniania emocji bez użycia agresji, tworzenia swojego obrazu w różnych kontekstach i relacjach z innymi, terapia przez sztukę.

5. *Moduł psychologiczny: diagnoza mocnych i słabych stron, deficytów i potencjałów, predyspozycji i ewentualnych obszarów do dalszego wsparcia.*

Cel zajęć: poprzez testy psychologiczne, gry i zadania, uczestniczki określają swoje mocne i słabe strony, stosunek do siebie, do życia , styl społeczny, styl rozwiązywania konfliktów, relacje z rodziną i społeczeństwem, poziom zadowolenia z życia.

6. Moduł społeczny: zajęcia z komunikacji, kompetencji społecznych i interpersonalnych, radzenia sobie z problemem; zarządzanie czasem

Cel zajęć: uczestniczki poznają, czym są umiejętności społeczne i interpersonalne, czym jest konflikt i jak go rozwiązywać, co to jest problem i jak sobie z nim radzić, poznają style i sposoby komunikacji, ćwiczą negocjacje i uczą się korzystać z mediacyjnych sposobów wychodzenia z trudnych sytuacji, poznają sposoby zarządzania czasem i pieniędzmi; uświadamiają sobie swoje style komunikacji i poziom kompetencji społecznych oraz potencjał zawodowy.

7. Moduł podsumowujący: zajęcia podsumowujące I etap, przedstawienie uczestniczkom wyników testów, podsumowanie indywidualnych pierwszej części rysów.

Cel zajęć: uczestniczki poznają wyniki wszystkich wypełnianych przez siebie w I etapie testów, interpretację swoich prac plastycznych i pisemnych. Omawiają z trenerem zasoby i obszary do pracy.

II ETAP: KOMPETENCJI ZAWODOWYCH I RYNKU PRACY - DORADZTWO ZAWODOWE

Opis problemu

Poza deficytami w obszarze psychologiczno-społecznym, osadzone często nie mają wiedzy ani świadomości o alternatywach i możliwościach zawodowych i edukacyjnych oraz aktualnej sytuacji panującej na rynku pracy. Etap drugi jest skoncentrowany na poznaniu uczestniczek od strony ich potencjałów, predyspozycji i preferencji zawodowych. A także poznaniu przez nie własnych możliwości w tych zakresach. To diagnoza zawodowa, określenie możliwości i rozwiązań dotyczących przyszłej profesji uczestniczek.

Głównym celem etapu II jest przygotowanie uczestniczek do wejścia na rynek pracy i wyposażenie ich w niezbędne narzędzia. Do tego posłuży wiedza z etapu I oraz kolejne kroki etapu II.

Założenia i cele II etapu

Celem głównym etapu II jest zwiększenie wiedzy uczestniczek na temat swoich predyspozycji oraz preferencji zawodowych i poruszania się na rynku pracy.

Cele szczegółowe:

- zdobycie przez trenerów wiedzy z zakresu doświadczenia zawodowego i umiejętności uczestniczek
- wzrost wiedzy uczestniczek o rynku pracy
- wzrost wiedzy uczestniczek na temat aplikowania o pracę i miejsc, gdzie jej szukać
- wzrost umiejętności uczestniczek związanych z tworzeniem CV i listu motywacyjnego oraz z tym, jak je dostosować do ogłoszenia
- wzrost umiejętności związanej z przygotowaniem się do rozmowy o pracę
- wzmocnienie uczestniczek w przygotowaniu planu zawodowego i szkoleniowego

Organizacja II etapu

- zajęcia odbywają się 1 raz w tygodniu
- 9 modułów tematycznych w podziale na 12 sesji każde po 3 godziny z doradztwem indywidualnym
- łącznie 36 godzin.

Spotkania indywidualne odbywają się w tej samej sali, w której są pozostałe uczestniczki; oddzielny stolik z boku sali buduje atmosferę intymności, w tym czasie pozostała grupa pracuje nad zadaniami dodatkowymi. Wsparcie indywidualne musi otrzymać każda z uczestniczek. Spotkania nie odbywają się na osobności ze względu na organizację jednostki penitencjarnej i transparentności spotkań - uczestniczki dzięki temu mają poczucie, że wszystkie są traktowane na równi i każda otrzymuje takie samo wsparcie. Doradca zawodowy prowadzi rozmowę indywidualną. Pozostałe uczestniczki wykonują dodatkowe zadania :

- czytają opracowania dot. rynku pracy (materiały źródłowe),
- analizują ogłoszenia o pracę
- piszą CV i listy motywacyjne.

TEMATY POSZCZEGÓLNYCH MODUŁÓW W II ETAPIE

1. Moduł: diagnostyczny: wypełnienie przez uczestniczki testów predyspozycji i kompetencji zawodowych.

Poznanie, zdiagnozowanie predyspozycji i preferencji zawodowych uczestniczek.

2. Moduł: omówienie wyników testów: rozmowy indywidualne z uczestniczkami: po wypełnieniu testów doradca przeprowadza rozmowy indywidualne z uczestniczkami - kolejność według chętnych.

Cel zajęć - poznanie doświadczenia zawodowe i umiejętności uczestniczek, omówienie wyników testów

3. Moduł funkcjonowanie rynku pracy: zajęcia poświęcone rynkowi pracy; przepisy, formy zatrudnienia, zaświadczenie o niekaralności. Rynek pracy jest obecnie jest bardzo dynamiczny, dlatego zajęcia muszą być dostosowane do zarówno obecnej sytuacji, jak i struktury zawodowej grupy, która się ujawni po analizie testów.

Zapoznanie uczestniczek z bieżącą sytuacją na rynku pracy i przepisami związanymi z specyficzną sytuacją uczestniczek.

4. Moduł CV: zajęcia poświęcone zasadom pisania CV i listów motywacyjnych; omówienie procesu szukania pracy.

Zapoznanie uczestniczek z zasadami pisania CV i listu motywacyjnego, prawami pracownika w procesie rekrutacji (o co może, a o co nie może zapytać pracodawca na rozmowie kwalifikacyjnej, jak reagować, jak zachować się, by wypaść profesjonalnie); wzory CV r (aktualne i pasujące do stanowiska, o które uczestniczki się ubiegają).

5. Moduł: Szukanie pracy w Internecie: zajęcia praktyczne z pracą w Sieci, szukanie ofert pracy, wskazanie metod i sposobów; zajęcia muszą być dostosowane do struktury zawodowej grupy (szukamy ofert pracy dostosowanych do potrzeb grupy). Uwaga: te zajęcia wymagają jednorazowej zgody

dyrekcji jednostki penitencjarnej na wykorzystywanie internetu podczas zajęć. Warto omówić ten aspekt przed rozpoczęciem projektu.

Przedstawienie uczestniczkom sposobów szukania ofert pracy, przedstawienie portali internetowych, źródeł ofert; podstawy poruszania się po Internecie w związku z szukaniem pracy.

6. Moduł: CV a oferty pracy: warsztat praktyczny uczący, jak dostosować swoje CV do konkretnego ogłoszenia o pracę. Należy wydrukować różne ogłoszenia, aktualne i dostosowane do struktury zawodowej grupy, tak aby każda uczestniczka miała min 2 - 3 ogłoszenia pasujące do jej potrzeb. Nauczenie uczestniczek pisania CV w odpowiedzi na konkretne ogłoszenia.

7. Moduł: przygotowanie wyglądu zewnętrznego na spotkanie o pracę: warsztaty z wizażu, czyli : jak wyglądać na rozmowie o pracę, jak dobrać strój do figury, jak się ubrać, umalować, uczesać żeby wypaść najlepiej, profesjonalnie na rozmowie kwalifikacyjnej.

Zapoznanie uczestniczek z zasadami wyglądu zewnętrznego obowiązującymi podczas rozmowy kwalifikacyjnej . Uświadomienie uczestniczkom, że dobrze dopasowany wygląd, sprawi, że będą się czuć pewniej.

8. Moduł rozmowa kwalifikacyjna - symulacja rozmowy o pracę; chętne uczestniczki odbywają symulację rozmowy kwalifikacyjnej z profesjonalnym rekruterem; rekruter musi znać przed zajęciami strukturę zawodową grupy i być przygotowany do rozmów rekrutacyjnych na różne, dostosowane do potrzeb uczestniczek stanowiska.

Trening rozmowy rekrutacyjnej, sprawdzenie się w bezpiecznych warunkach, sprawdzenie wiedzy przez uczestniczki z całego II etapu.

9. Moduł podsumowanie zajęć podsumowujące etap drugi, omówienie dalszej drogi zawodowej, określenie ścieżki edukacyjnej.

Pierwsze zajęcia indywidualne pokazują, jakie preferencje, predyspozycje i doświadczenie zawodowe mają uczestniczki; drugie zajęcia indywidualne służą dookreśleniu drogi zawodowej i edukacyjnej uczestniczek po etapie edukacyjnym, kiedy już uczestniczki znają siebie, realia rynku i swoje możliwości.

III ETAP: FORMALNO-INFORMACYJNY (WYKŁADY EKSPERTÓW) – ZAŁOŻENIA I CELE

Opis problemu

Etap trzeci to wykłady ekspertów: prawnika, kuratora sądowego, trenera przeciwdziałania przemocy, terapeuty uzależnień.

Jest to etap ekspercki - uczestniczki dzięki uczestnictwu w wykładach i spotkaniach z ekspertami zweryfikują swoją "zastyszaną" wiedzę z faktami przekazanymi przez autorytety i specjalistów. Wykłady są aktywne a uczestniczki mogą zadawać pytania.

Założeniem i celem etapu III jest przekazanie uczestniczkom praktycznej wiedzy w obszarach, które po opuszczeniu zakładu karnego mogą być szczególnie istotne dla ich prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Założenia i cele III etapu:

Celem głównym III etapu jest dostarczenie uczestniczkom wiedzy na temat praw i obowiązków obywatelskich oraz roli wielu służb wspierających powrót do wolności:

Cele szczegółowe:

- wzrost wiedzy o prawach i obowiązkach obywateli
- wzrost wiedzy o prawach i obowiązkach pracownika
- zwiększenie wiedzy o instytucjach publicznych
- wzrost wiedzy nt roli kuratora sądowego
- wzrost wiedzy nt roli służby więziennej w procesie postpenitencjarnym
- wzrost wiedzy dot. przemocy i działań antyprzemocowych
- wzrost wiedzy o uzależnieniach i terapii.

Organizacja III etapu

- wykłady odbywają się 1 raz w tygodniu
- razem 12h (4 moduły po 3h)

TEMATY MODUŁÓW W III ETAPIE

1. *Moduł Moje prawa i obowiązki: podstawy prawa, prawa i obowiązki pracownika i obywatela, wyrobienie nowych, potrzebnych dokumentów , Cel zajęć: przekazanie praktycznej wiedzy i informacji, odpowiedzi na pytania uczestniczek.*

2. *Moduł Rola kuratora sądowego w readaptacji społecznej: rola, obowiązki kuratora sądowego, zasady współpracy z kuratorem, programy postpenitencjarne i wolnościowe. Cel zajęć: przekazanie uczestniczkom praktycznej wiedzy i informacji, odpowiedź na pytania uczestniczek.*

3. *Moduł Nie przemocy!: czym jest przemoc i jakiej są jej rodzaje, jak przeciwdziałać przemocy, gdzie szukać pomocy. Cel zajęć: przekazanie uczestniczkom praktycznej wiedzy i informacji, odpowiedź na pytania uczestniczek.*

4. *Moduł Wszystko o uzależnieniach: jak poradzić sobie z nałogiem po wyjściu z zakładu karnego, gdzie szukać pomocy.*

Cel zajęć: przekazanie uczestniczkom praktycznej wiedzy i informacji, odpowiedź na pytania uczestniczek, przedstawienie instytucji pomocowych, możliwości terapii.

STRUKTURA PROJEKTU

"STRUKTURA PROJEKTU RER"

REKOMENDACJE DO PROJEKTU

Część wstępna:

- 1. Kolejność etapów oraz zajęć jest kwestią kluczową i nie podlega zmianie*
- 2. Wsparcie osadzonych możliwe jest tylko poprzez przedsięwzięcia realizowane w oparciu o organizację pozarządową [NGO], która ma już doświadczenie w pracy w tym obszarze i jest wiarygodnym partnerem dla jednostek penitencjarnych (zakładów karnych [ZK], aresztów śledczych [AŚ]).*
- 3. Organizacje wprowadzające RER powinny mieć świadomość specyfiki pracy w instytucjach zamkniętych;*
- 4. Należy zadbać o dopełnienie wszystkich formalności i uzyskanie zgód Dyrekcji jednostki penitencjarnej na prowadzenie projektu, wniesienie sprzętu elektronicznego, wprowadzanie trenerów na zajęcia;*
- 5. Nie należy organizować zajęć w tygodniu, w którym wypadają święta Bożego Narodzenia i Wielkiejnocy, z uwagi na możliwość gorszego funkcjonowania uczestniczek- taki stan rzeczy może być spowodowany samotnym spędzaniem Świąt, z dala od rodziny i bliskich;*
- 6. Przygotowując grafik zajęć należy uwzględnić wszelkie prawa i obowiązki osadzonych wynikających z obowiązujących unormowań prawnych, np. Kodeksu Karnego Wykonawczego, Regulaminu Odbywania Kary Pozbawienia Wolności (pracę, programy resocjalizacyjne i terapeutyczne, widzenia, spaceru, łaźnia);*

Dobór trenerów:

- 7. Trener prowadzący powinien mieć odpowiednie wykształcenie i przygotowanie merytoryczne i praktyczne, preferowane ukończone studia o kierunku psychologicznym, pedagogicznym;*
- 8. Trener prowadzący może być na wszystkich zajęciach jako trener wspomagający;*
- 9. Trenerzy muszą być specjalistami w swoich dziedzinach;*
- 10. Trenerzy muszą współpracować z trenerem prowadzącym;*

I Etap psychologiczno- społeczny

- 11. Trenerzy muszą być uważni na reakcje grupy, elastycznie prowadzić i realizować zajęcia;*
- 12. Niezwykle ważna jest diagnoza uczestniczek, należy jednak pamiętać, aby na bieżąco, z zajęć na zajęcia wyjaśniać uczestniczkom sens przeprowadzonego badania, kwestionariusza. Nie musi być to całościowa diagnoza, ale pewne wstępne informacje. Osoby pozbawione wolności charakteryzują się chęcią natychmiastowej gratyfikacji, brak choć wstępnej informacji zwrotnej może spowodować wystąpienie syndromu motywacyjnego, zniechęcenie, aż w końcu rezygnację z uczestnictwa;*
- 13. Różnorodność modułów pozwala na rozpoznanie różnych zdolności i talentów uczestniczek;*
- 14. Należy pamiętać o różnorodności metod pracy;*

II Etap kompetencji zawodowych i rynku pracy - doradztwa zawodowego

- 15. Po przeprowadzonym etapie rekomendujemy 2 sesje symulacji z rekruterem;*
- 16. Zajęcia z użyciem Internetu powinny być uzgodnione z dyrekcją ZK przed rozpoczęciem projektu, gdyż wymagają szczególnych środków postępowania w zakładzie;*
- 17. Należy zadbać, aby uczestniczki świadomie podeszły do części merytorycznej, a może to nastąpić po testach i ich analizie, stąd doradztwo jest rozbite na początek i koniec etapu;*

18. Zajęcia II etapu muszą być dostosowane do grupy - nie można przeprowadzić nieaktualnych (rynek pracy się zmienia), nieadekwatnych warsztatów (po przeprowadzeniu testów i pierwszych rozmów indywidualnych, doradca zawodowy musi dostosować materiały do grupy i obecnej sytuacji i trendów);
19. Treści warsztatów mogą być modyfikowane po przeprowadzonej diagnozie grupy oraz diagnozie indywidualnej;

III Etap formalno-informacyjny (wykłady eksperckie)

20. Eksperti prowadzą wykłady, powinni być przygotowani na pytania ze strony uczestniczek, które pozwolą rozwiązać ich problemy;

21. Kolejność wykładów w etapie III nie jest kluczowa, choć w innowacji proponowana sprawdziła się;

Rekomendacje końcowe (podsumowanie)

22. Odpowiedni dobór grupy: grupa uczestników poza warunkami formalnymi musi dokładnie wiedzieć, czego dotyczy projekt i jak jest skonstruowany; wszyscy muszą dobrowolnie chcieć wziąć w nim udział;

23. Współpraca organizacji prowadzącej projekt z jednostką penitencjarną: organizacja powinna wspierać trenera prowadzącego i być w kontakcie z działem penitencjarnym jednostki dla płynnej i sprawnej realizacji projektu;

24. Dobór trenerów musi być bardzo uważny: trenerzy poza byciem specjalistami w swojej dziedzinie muszą mieć też doświadczenie w pracy z tak trudną grupą, dobrze jeśli mają umiejętności mediacyjne oraz wrażliwość społeczną.

25. Uczestniczki muszą czuć, że projekt jest realizowany dla nich; projekt musi być elastyczny, dostosowany do szczególnych potrzeb grupy (np. oferty pracy, na których pracują uczestniczki, muszą być dostosowane do profili zawodowych grupy, podobnie trening rozmów o pracę).

26. OPINIA - to bardzo ważny element dla uczestniczek - to dokument, który mogą dołączyć do swoich dokumentów, np. ubiegając się o warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary. Jest to informacja, że ich ciężka półroczna praca ma także wymiar praktyczny;

27. Każda z uczestniczek na koniec projektu otrzymuje swój indywidualny rys ze szczegółowym opisem.

28. Rekomendujemy wprowadzenie zajęć z przedsiębiorczości. Część uczestniczek chce zakładać własną działalność gospodarczą lub też ją prowadzi, dlatego wskazane jest wzbogacenie tego modułu o zajęcia z zakresu prowadzenia własnej działalności gospodarczej i zakładania organizacji pozarządowych, w tym spółdzielni socjalnych; minimum 2 spotkania 3-godzinne;

29. III etap należy uzupełnić o moduł poświęcony instytucjom pomocowym, pomagającym po wyjściu na wolność znaleźć uczestniczkom miejsce do spania (mieszkanie, pokój, schronisko) i środki do życia, spotkania z pracownikami socjalnymi Ośrodków Pomocy Społecznej i ośrodków terapeutycznych.

SCENARIUSZ PROJEKTU RER

I ETAP PSYCHOLOGICZNO - SPOŁECZNY

1. Moduł wstępny

Cele:

wprowadzenie uczestniczek w cały projekt przeprowadzenie testów

Czas:

1 warsztat 3 h

Zakres tematyczny :

Zajęcia podczas których trener prowadzący opowiada uczestniczkom o zajęciach, ich celu założeniach, etapach oraz co uczestniczki z nich mogą wynieść. Grupa się poznaje . Trener pyta o potrzeby uczestniczek. Uczestniczki wypełniają testy.

ZAŁĄCZNIK 1 Dokumenty końcowe dla uczestniczek

1a Wzór rysu użytkownika

1b Opinia o uczestniczce

ZAŁĄCZNIK 2 Narzędzia diagnostyczne

2a KKS

2b GSES

2c IPSA II

2 - 4. Moduł terapeutyczny

Cele:

- oswoić psychoterapię
- otworzyć uczestniczki na pracę nad sobą w tym obszarze
- wdrożyć model przekuwania deficytów w zasoby

Czas:

3 warsztaty po 3 h

Zakres tematyczny :

Warsztaty przeprowadza doświadczony terapeuta z nurtu Psychoterapii MetaSystemowej. Jest to model psychoterapii stworzony i rozwijany w Polskim Instytucie Psychoterapii Integratywnej. W tym podejściu psychoterapia służy nie tylko zdrowiu psychicznemu i fizycznemu – lecz także temu, by człowiek był zdolny kochać, tworzyć szczęśliwe związki, pracować, bawić się, odnaleźć sens życia i spełnienie, w końcu stanąć wobec spraw ostatecznych. Różnica pomiędzy psychoterapią MetaSystemową a systemową jest analogiczna jak pomiędzy poznaniem a metapoznaniem czy nauką a metanauką. Psychoterapia MetaSystemowa poza przedmiotem zainteresowania – rodziną, różni się znacznie od istniejących terapii rodzin – korzeniami, rozumieniem systemu rodzinnego, metodami leczenia, definiowaniem czynników leczących, diagnostyką i systemem kształcenia zawodowego. Terapeuta podczas 3 spotkań warsztatowych pracuje z grupą metodami Psychoterapii MetaSystemowej aby "otworzyć uczestniczki na pracę nad sobą, poznanie siebie samej oraz nad przekuciem własnych i życiowych deficytów w zasoby.

1. Warsztat pierwszy - poznajemy się

pierwszy warsztat koncentruje się na wzajemnym poznaniu się i nawiązaniu relacji JA - GRUPA wszyscy siadamy w kręgu i poznajemy się - opowiadamy o sobie, o swoich doświadczeniach,

2. Warsztat drugi - co nas przytłacza, z czym mam trudności - jak z tym sobie radzimy; praca z grupą - każda z uczestniczek opowiada o swoich trudnych przeżyciach, aspektach życia, itp... - pracujemy grupowo

wszyscy siadamy w kręgu i opowiadamy o sobie, o swoich doświadczeniach, trudnościach, zasobach, itp. badanie ankietowe "Obraz siebie" zał.3.

3. Warsztat - trzeci - jak przekuć deficyty w zasoby

jak przekuć deficyty i trudne doświadczenia w nasze zasoby - psychoterapeutyczna praca grupowa wszyscy siadamy w kręgu i pracujemy nad tym aby trudności, deficyty przekuć w zasoby

ZAŁĄCZNIK 3

Ankieta - "Obraz siebie "

5. Moduł praktycznego pisania

Cele

przekazanie uczestniczkom podstawowych praktycznych zasad skutecznego pisania po to, aby napisały tekst o sobie na zadany temat, nauczyły się pisać CV, listy motywacyjne, skargi, prośby, odwołania.

Zakres tematyczny

Uczestniczki mają nabyć umiejętności skutecznego pisania. Co to jest informacja (słowna, pisana), czemu (komu) służy informacja, do czego przydaje się w życiu (mówimy informacjami). Jak warunki musi spełnić nadawca informacji (jemu zależy na dotarciu do odbiorcy) Jak konstruować informację (kolejność, tytuł, lead, odwrócona piramida, śródtytuły). Jak pisać o sobie, żeby osiągnąć zamierzony skutek. Podstawowe pytania:

- jakiego rodzaju tekst piszemy
- w jakim celu piszemy, co chcemy osiągnąć

- do kogo piszemy.

Napisać tekst na zadany temat. Do wyboru:

Co będzie dla mnie najważniejsze, kiedy wyjdę na wolność?

Co zrobię w ciągu pierwszego pół roku, kiedy wyjdę na wolność?

Czego muszę się najbardziej wystrzegać, kiedy wyjdę na wolność?

Czas: 1 warsztaty po 3 h

ZAŁĄCZNIK 4

Podstawy pisania- prezentacja

6. Moduł arteterapeutyczny

Cele

warsztat ma na celu otwarcie uczestniczek, tak żeby potrafiły przez twórczość uwalniać emocje, poznawać siebie, stosować działania twórcze jako środek wyciszenia i autorefleksji, a także poznania siebie.

Zakres tematyczny

- wyrażanie siebie poprzez prace plastyczne
- poznanie siebie poprzez działania twórcze
- określenie siebie i swoich emocji w różnych kontekstach
- poznanie metod wyciszających
- rozładowywanie napięć przez działania twórcze.

Czas

1 warsztaty po 3 h

ZAŁĄCZNIK 5

Prezentacja arteterapia wraz z materiałami do pracy indywidualnej

7 - 9. Warsztat psychologiczny

Cele

- poznanie potencjału psychologicznego, poziomu agresji, poziomu szczęścia i sensu życia, postrzeganie samego siebie. Warsztat ma na celu poznanie uczestniczek ich deficytów i mocnych stron

Zakres tematyczny

- moja osobowość
- moje mocne i słabe strony
- co jest dla mnie ważne

Czas

3 warsztaty po 3 h

ZAŁĄCZNIK 6

6 a Kim jestem?- scenariusz zajęć

6b Kwestionariusz Potencjału Psychospołecznego Więźnia

10 - 12. Moduł społeczny

Cele

- poznanie potencjału społecznego, poprawienie umiejętności społecznych i interpersonalnych, poznanie mediacyjnych sposobów rozwiązywania konfliktów, problemów oraz porozumiewania się,
- poznanie zasad zarządzania swoim czasem i budżetem.

Zakres tematyczny

- umiejętności interpersonalne i społeczne
- mediacyjne metody rozwiązywania konfliktów
- radzenie sobie z konfliktami
- komunikacja
- zarządzanie czasem i pieniędzmi

Czas

3 warsztaty po 3 h

ZAŁĄCZNIK 7

Prezentacje do zajęć modułu społecznego

- 7a UMIEJĘTNOŚCI INTERPERSONALNE
- 7b PROBLEM
- 7c KONFLIKT
- 7d KOMUNIKACJA
- 7e ZARZĄDZANIE CZASEM I PIENIĘDZMI

13 - 14. Moduł podsumowujący

Zajęcia poświęcone na indywidualne omówienie z uczestniczkami wyników wykonanych podczas tego etapu testów, wykonanych prac plastycznych i literackich oraz zadań. Uczestniczki otrzymują pierwszą część własnego indywidualnego "rysu użytkownika" uzupełnionego o informacje zwrotne od wszystkich trenerów tego etapu. Na tym etapie można już wskazać obszary mocnych stron uczestniczek oraz te dziedziny które warto wspierać lub nad którymi warto pracować. Trener prowadzący może wskazać kierunki i adresy wsparcia oraz jak wykorzystać walory uczestniczek.

Etap I kończymy testem wyjścia - ponownie wykonujemy test KKS - analizując czy w uczestniczkach zaszły zmiany na poziomie kompetencji społecznych.

II ETAP KOMPETENCJI ZAWODOWYCH I RYNKU PRACY – DORADZTWO ZAWODOWE

1. Moduł diagnostyczny

Cele

- poznanie preferencji i predyspozycji zawodowych uczestniczek

Zakres tematyczny

Wykonujemy testy predyspozycji i preferencji zawodowych

- arkusz sprawdzania predyspozycji zawodowych
- test na typy osobowości zawodowych Holland'a
- test osobowości MBTI

Czas

1 warsztaty 3 h

ZAŁĄCZNIK 8 Diagnoza predyspozycji zawodowych

8a Arkusz sprawdzania predyspozycji zawodowych

8b Test typów osobowości zawodowych Holland'a

8c Test osobowości MBTI

2 - 3. Moduł: omówienie wyników testów

Cele

Przeprowadzamy rozmowy indywidualne z uczestniczkami. Rozmowa wstępna w ramach doradztwa zawodowego. Omówienie wyników testów.

Zakres tematyczny

- omówienie wyników testów

Czas

2 warsztaty po 3 h

4. Moduł: funkcjonowanie rynku pracy**Cele**

- przekazanie uczestniczkom wiedzy z zakresu rynku pracy
- przepisów prawa pracy i zaświadczenia o niekaralności

Zakres tematyczny

- podstawowe zapisy Kodeksu pracy i przepisów dot. niekaralności
- mechanizmy rynku pracy

Czas

1 warsztat 3 h

5. Moduł CV**Cele**

- nabycie przez uczestniczki umiejętności prawidłowego pisania CV według bieżących wzorców.

Zakres tematyczny

- zasady pisania CV
- różne wzory CV

Czas

1 warsztat 3 h

6. Moduł: szukanie pracy w Internecie**Cele**

- gdzie i jak szukać ofert pracy

Zakres tematyczny

- szukanie ofert w Sieci
- inne metody szukania pracy

Czas

1 warsztat 3 h

7. Moduł CV a oferty pracy

Cele

- umiejętność dostosowania CV do ogłoszenia
- czytanie ogłoszeń ze zrozumieniem.

Zakres tematyczny

- dostosowanie CV do ogłoszenia

Czas:

1 warsztaty po 3 h

WAŻNE

aby przeprowadzić zajęcia z użyciem internetu niezbędna jest dodatkowa zgoda dyrektora jednostki penitencjarnej. Należy uzgodnić tę kwestię przed rozpoczęciem realizacji projektu.

ZAŁĄCZNIKI 9

Prezentacja "Rynek pracy".

8. Moduł: przygotowanie wyglądu zewnętrznego na rozmowę o pracę

Cele

Warsztat z wizażystką, przekazanie uczestniczkom informacji dotyczących przygotowania wyglądu zewnętrznego na rozmowę o pracę.

Zakres tematyczny

Zasady doboru strojów i makijażu na rozmowę o pracę

Czas

1 warsztaty po 3 h

ZAŁĄCZNIK 10

Prezentacja "Styl i autoprezentacja"

9. Moduł: rozmowa o pracę

Cele

Przygotowanie uczestniczek do realnej rozmowy rekrutacyjnej.

Zakres tematyczny

Symulacja rozmowy rekrutacyjnej przeprowadzona przez profesjonalnego rekrutera.

Uczestniczki przygotowują swoje cv i przechodzą symulację rozmowy rekrutacyjnej na wybrane przez nie stanowisko - zgodnie z rysem zawodowym. Rekruter musi wcześniej otrzymać informacje od TP na jakie stanowisko będą aplikować uczestniczki żeby się przygotować .

Czas

1 warsztaty po 3 h

10 - 12. Moduł: podsumowanie zajęć

Przeprowadzenie wywiadów pogłębionych. Wybór ścieżki zawodowej i edukacyjno-szkoleniowej. Uzupełniony rys. Podsumowanie III etapu.

Czas:

3 warsztaty po 3 h

III ETAP FORMALNO - INFORMACYJNY (SPOTKANIA Z EKSPERTAMI)

1. Moduł: Moje prawa i obowiązki

Cele

przekazanie praktycznej wiedzy i informacji o obowiązkach obywateli, odpowiedź na pytania uczestniczek

Zakres tematyczny

prawa i obowiązki obywatela; prawa i obowiązki pracownika, gdzie i jakie dokumenty wyrobić;

Czas

1 wykład 3 h

ZAŁĄCZNIK 11

Wykład Prawa i obowiązki obywateli

2. Moduł: rola kuratora sądowego

Cele

Przekazanie praktycznej wiedzy i informacji o roli kuratora w readaptacji społecznej osadzonych, odpowiedź na pytania uczestniczek

Zakres tematyczny

Rola, prawa i obowiązki kuratora sądowego, programy postpenitencjarne i wolnościowe.

Czas

1 wykład 3 h

ZAŁĄCZNIK 12

Wykład Rola kuratora sądowego w procesie readaptacji społecznej

3. Moduł: Nie przemocy!

Cele

Przekazanie praktycznej wiedzy, na temat czym jest przemoc, jakie są jej rodzaje i gdzie szukać pomocy, odpowiedź na pytania uczestniczek

Zakres tematyczny

Przemoc, jej rodzaje, formy, syndromy i mechanizmy, instytucje wsparcia

Czas

1 wykład 3 h

ZAŁĄCZNIK 13

Wykład Nie przemocy

4. Moduł: wszystko o uzależnieniach - objawy, syndromy - instytucje wsparcia

Cele

przekazanie praktycznej wiedzy na temat uzależnień, odpowiedzi na pytania uczestniczek

Zakres tematyczny

jakie są zachowania uzależnionych po wyjściu z ZK, jak sobie z tym radzić i gdzie szukać pomocy

Czas

1 wykład 3 h

ZAŁĄCZNIK 14

Wykład specjalisty ds. uzależnień- Wszystko o uzależnieniach

SŁOWNICZEK

RER - Rozgwiązda Edukacji i Rozwoju

ZK - Zakład Karny

AŚ - Areszt Śledczy

SW - Służba Więzienna

CZSW - Centralny Zarząd Służby Więziennej

MODUŁ - zestaw zajęć o konkretnej tematyce od 1 do 3 warsztatów

WARSZTAT - pojedyncze zajęcia, czas 3 h.

TP - trener prowadzący

Prawa autorskie osobiste:

MANUAL/MODEL RER jest wynikiem i podsumowaniem projektu innowacyjnego ROZGWIAZDA EDUKACJI I ROZWOJU [RER] - droga do rynku pracy i życia społecznego Projekt dla Osadzonych w więzieniu w Areszcie Śledczym Warszawie Grochowie, według pomysłu Magdaleny Wertyńskiej realizowanego przez Fundację Dom Kultury dzięki konkursowi grantowemu TransferHUB od edukacji do zatrudnienia, który jest częścią projektu „TransferHUB – generowanie, wsparcie grantowe i inkubacja innowacji społecznych. Przejście z systemu edukacji do aktywności zawodowej”, który realizują: Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych w partnerstwie z PwC Sp. z o.o. oraz Fundacją Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” w ramach programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, finansowanego z Funduszy Europejskich.

**Załącznik nr 1 do Modelu rozwiązań edukacji i rozwoju [RER]
Opracowanie: Magdalena Wertyńska**

RYS UŻYTKOWNICZKI - WZÓR

METRYCZKA

Imię i nazwisko	
Wiek	

DANE OBECNE

Wykształcenie	
Kursy i szkolenia	
Doświadczenie zawodowe	
Umiejętności (np. języki, obsługa komputera etc)	
Inne	

RYS SPOŁECZNO -PSYCHOLOGICZNY

--

RYS ZAWODOWY

--

PLAN ZAWODOWY

Zawód - praca	
Szkolenia	
Kursy	
Oczekiwania	

Warszawa

OPINIA
UCZESTNICZKI PROGRAMU ROZGWIĄZDA EDUKACJI I ROZWOJU
- droga do rynku pracy i życia społecznego
Osadzone w więzieniu w Areszcie Śledczym Warszawie Grochowie.
dot. p.

Od listopada 2017 do maja 2018 w Areszcie Śledczym Warszawie Grochowie przeprowadzony był autorski projekt Magdaleny Wertyńskiej w ramach działań Fundacji Dom Kultury realizowany dzięki

konkursowi grantowemu TransferHUB od edukacji do zatrudnienia, który jest częścią projektu „TransferHUB – generowanie, wsparcie grantowe i inkubacja innowacji społecznych. Przejście z systemu edukacji do aktywności zawodowej”, który realizują: Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych w partnerstwie z PwC Sp. z o.o. oraz Fundacją Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” w ramach programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, finansowanego z Funduszy Europejskich.

Projekt aktywizacji społeczno - zawodowej "Rozgwiazda Edukacji i Rozwoju - od edukacji do zatrudnienia" [RER], skoncentrowany jest na przygotowaniu uczestniczek do wejścia na rynek pracy oraz życia społecznego po opuszczeniu zakładu karnego.

Pani była aktywną uczestniczką projektu RER, co pozwoliło dobrze ją poznać i obserwować zmiany zachodzące w niej i jej postrzeganiu relacji społecznych a także praw i obowiązków spoczywających na obywatelach. Pani nabyła wiedzę z zakresu rozwiązywania konfliktów, postaw społecznych oraz poprawiała swoje umiejętności społeczne i interpersonalne. Poznała zasady funkcjonowania rynku pracy a także poznała sposoby szukania pracy. Otrzymała swój indywidualny rys wraz ze ścieżką zawodową.

Zaangażowanie, wkład pracy własnej oraz postawa pani podczas zajęć RER wskazywał na jej determinację w dążeniu do zrealizowania założeń projektu.

z poważaniem,

Magdalena Wertyńska